

Wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 12 tej w południe i o godzinie 6-tej wieczorem.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6, za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie

Niemieckim kwartalnie kor. 10; w innych państwach: kwartalnie kor. 12. Za dwurazow wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu: 40 hal.

nieopieczutowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcja niezwraca. Adres Red.: Ul. św. Krzyża 1. 7. Adres tel. „Głos Narodu“, Kraków. Tel. Nr. 194

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny założony w r. 1892 przez JÓZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inseratowem „Głosu Narodu“, róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej 1. 7. Od miejsca wiersza drobnem ismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy, za każdy następny raz 12 hal., skład tabelaryczny, liczbowy, od wiersza 30 h. za pierwszy raz każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz. — Nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokołowski, Pasaj Hansmanna, w Wiedniu Haasenstein & Vogler, M. Opelik, M. Dukas, M. Schalek, E. Braun, Kutschera & Schleri, R. Moses, Friedl, w Berlinie F. E. Cos, w Budapeszcie J. Leopold, w Paryżu de Raczkowski 14 Cite de Trevisse, John F. Jones & Cie.

Nr. 163.

Kraków, piątek 12 kwietnia 1907 r.

ROK XV.

Język urzędowy władz autonomicznych.

Rusini, a zwłaszcza ruscy księża, rozpoczęli we wschodniej Galicji gwałtowną agitację celem usunięcia języka polskiego z wewnętrznego urzędowania rad i urzędów gminnych. Agitacja ta ma cechę wyłącznie polityczną i jest nowym ogniwem w łańcuchu usiłowań zmierzających do sterroryzowania względnie zgnięcia żywiołu polskiego we wschodniej części kraju.

W samą porę przychodzi zatem wiadomość, że cesarz sankcjonował uchwałę sejmową o języku urzędowym władz autonomicznych, gdyż dzięki temu będzie można skutecznie stawić tamę ruchowi wywołanemu przez radykalnych szowinistów ruskich, krzywdzącą prawa języka polskiego i polskiego ludu.

Rządowi należy się uznanie, że ustawę tak spiesznie do sankeji przedłożył i umożliwił przez to unormowanie ważnej sprawy.

Nowa ustawa krajowa wchodzi w życie w myśl wniosku p. Dawida Abrahamowicza, przedłożonego sejmowi w dniu 5 marca 1907 a przyjętego przez komisją administracyjną w niezmiennym brzmieniu, następnie i przez Sejm uchwalonem a przez cesarza do ustawy podniesionem.

Wnioskodawca p. Abrahamowicz podniósł w motywach swego projektu, że nowa ustawa językowa służyć ma zapobiegnięciu i uchyleniu różnic i sporów pod względem językowym w zakresie działania i urzędowania władz autonomicznych.

Komisja administracyjna przyjęła projekt wychodząc z założenia, że dorywcza, przypadkowa lub dowolna zmiana języka urzędowego u władz autonomicznych musi jak najniekorzystniej oddziaływać na normalny tok spraw w tych władzach.

Dotąd ani statut krajowy, o ile odnosi się do Wydziału krajowego, ani ustawa gminna nie zawierają żadnych postanowień co do języka urzędowego władz autonomicznych. Jedyny wyjątek zachodzi co do miast Lwowa i Krakowa, których statuta wyraźnie postanawiają: że językiem urzędowym gminy jest język polski.

Prócz tych postanowień ustawowych jedynym postanowieniem o języku urzędowym zewnętrznym zawiera jeszcze art. 1. ustawy z dnia 10 czerwca 1866 mianowicie: że ustawy krajowe, uchwały sejmowe, mające moc obowiązującą i rozporządzenia wydziału krajowego winny być obwieszane przez zamieszczane

nie tychże w dzienniku praw i rozporządzeń krajowych w języku polskim jako autentycznym, i w ruskim a niemniej w tłumaczeniu niemieckim stosownie do potrzeby.

Nowa ustawa szanuje zasadę, że każde ciało autonomiczne samo ustanawia język urzędowy, zmierzając zarazem do tego by zmiana języka urzędowego mogła przychodzić od skutku dopiero po dokładnej rozwadze, a nie dorywczo lub przypadkowo. Ustawa ta, przyjmując stan obecny za punkt wyjścia nie zmienia tego stanu obecnie istniejącego, lecz zawiera kautele co do wprowadzenia zmian na przyszłość, czyniąc zmianę zawiłą od pewnych warunków.

Słusznie więc w §. 1. i 6. powołuje przytoczone wyżej istniejące ustawy krajowe, a gdy władze autonomiczne muszą pozostawać w ciągłym kontakcie z władzami rządowymi, słusznie w §. 9. utwierdza w mocy rozporządzenie całego Ministerstwa z dnia 5. czerwca 1869 które na podstawie najwyższego postanowienia z dnia 4. czerwca 1869 normuje sprawę języka urzędowego Władz, Urzędów i Sądów w służbie wewnętrznej i w korespondencji z innymi władzami.

W myśl nowej ustawy może zmiana obecnego stosunku nastąpić po powzięciu prawomocnej uchwały odnośnej reprezentacji, na posiedzeniu umyślnie na ten cel zwołanem, w obecności trzech czwartych członków rady.

W razie uchybienia temu przepisowi, może znieść dotyczącą uchwałę przełożony Wydział powiatowy, względnie krajowy.

Ustawa wprowadza natem właściwy sposób regulowania sprawy językowej, nie zamykając drogi naturalnej ewolucji i postępowi narodowemu obu narodów, z których każdy samodzielnie ustanawia dla siebie język urzędowy i służący do urzędowania na wewnątrz.

Wynika to z natury i pojęcia każdego ciała samorządnego. Tak więc gmina, jak powiat same decydują przez swój organ, t. j. radę o swym języku urzędowym na wewnątrz. O ile nie ma w tej mierze żadnych uchwał prawomocnych, obowiązują będzie i nadal dotychczasowy zwyczaj i praktyka, wynikające z potrzeby konieczności, obywatelskiej harmonii i wyrozumiałości.

Ustawa nowa nie zarzuca języka i nie tylko nie odbiera nikomu prawa przemawiania w ojczystym języku, lecz utrwała go i wyklucza przypadkowe zmiany w stosunkach językowych.

Co innego gdy zmiana nastąpi z umysłu i w drodze legalnej. Uchwała taka będzie obwieszoną w powiecie względnie, w gminie, tudzież przedłożoną starostwu i Wydziałowi

krajowemu wraz z dowodem spełnienia warunków ustawy przy powzięciu tej uchwały.

Ma zatem i starostwo możność utrzymania ewidencji stosunków językowych i obrony praw języka urzędowego na przyszłość.

Co do przełożonych obszarów dworskich, którzy w myśl ustawy o przełożeniach łączą w swej osobie prawa rady gminnej, mogą oni sami postanawiać o swym urzędowym języku wywnętrznym, z obowiązkiem doniesienia o tem władzy.

Ustawa zostaje w zupełnej zgodności z do tychczasowymi przepisami. I tak wedle rozp. minist. spr. wewn. z 20 XII 1859 dozwolony był gminom i obszarom swobodny wybór języka a i ordynacja gminna z r. 1866 stosunku prawnego w tej mierze nie zmieniła.

Co do języka korespondencji z władzami i stronami należy uwzględnić rozmaite przepisy dawniejsze. I tak: Rozporządzenie całego ministerstwa z 5. VI. 1869 o urzędowym języku władz rząd. w Galicji pozostawiono nie naruszonymi dotychczasowe przepisy o korespondencji władz państwowych ze stronami i gminami w Rozp. min. wewn. z 4. VII. 1860 stawia w tej mierze gminy na równi ze stronami.

Jak przytacza w Gaz. Nar. p. F. W. *) że wedle rozporządzeń ministrjalnych z 1859 i 1860 wolno jest gminom (jako stronom) a więc i powiatom samorządnym, będącym tylko gminami wyższego rzędu używać w podaniach, wnoszonych do władz rządowych, języka polskiego, ruskiego lub niemieckiego, a mianowicie w czterech dawnych obwodach Galicji zachodniej języka polskiego lub niemieckiego, w dwunastu zaś obwodach wschodnio-galicjskich języka polskiego, ruskiego lub niemieckiego.

I ten stan rzeczy pozostawia nowa ustawa nietkniętym, czytamy bowiem w § 5, że językiem, którego reprezentacja powiatowa i gminna używać będzie, pisząc do władzy rządowej, jest ten język, względnie są te języki których reprezentacja powiatowa i gminna w tym względzie obecnie używa. To samo odnosi się do języka, używanego w pismach w których te reprezentacje udają się do innych organów samorządnych lub do stron; — już wedle rozp. minist. z roku 1859 wolno było zwierzchnościom gminnym posługiwać się w stosunku urzędowym ze stronami, albo swym własnym językiem urzędowym, albo jednym z dwóch innych w kraju używanych, stosownie do wyboru; na tej podstawie wytworzył się pewien faktyczny stan rzeczy i ma być utrzymany i nadal. Możemy więc stwierdzić

że język, w którym organa samorządne mają się nadal odzywać do stron i do innych organów samorządnych, zależy będzie od ich własnego wyboru.

*) Dotychczasowe przepisy językowe, polane są deklardnie w dziełach Alfreda Fischela: 1) Materialien zur Sprachenfrage in Oesterreich, Brünn 1901. 2) Das österreichische Sprachenrecht; eine Quellensammlung, Brünn 1901. Znajdują się tam także wszystkie projekty zmian językowych i przepisy językowe dla Czech i Morawii, oprócz najnowszej morawskiej ustawy językowej z d. 25 listopada 1905. Dotyczące Galicji przepisy zawarte są także w publikacji zbiorowej profesorów: Michała Bobrzyńskiego, Wład. Leop. Jaworskiego i Józ. Miłowskiego: „Z dziejów odrodzenia politycznego Galicji 1859--1873. Warszawa, Kraków 1905.

Trwoga „Naprzodu“.

W obozie socjalistycznym panuje konsternacja.. Nie dość że zewsząd nadechodzą doniesienia bardzo niepomyślne o kandydaturach socjalistycznych, które nigdzie w Galicji nie mają szans zwycięstwa, nawet mandat p. Daszyńskiego w Krakowie jest poważnie zagrożony, i trzeba się liczyć z ewentualnością, iż żaden socjalista nie wejdzie z Galicji do parlamentu.

W Krakowie wynik wyborów zależy od solidarnego działania stronnictw narodowych; dotychczas tylko skoncentrowani demokraci szli luzem, dając w ten sposób pośrednie poparcie socjalistom i rozbijając narodowe głosy. Ale i w liberalnym obozie istnieje silny odłam, który pragnąłby utrzymać tradycje Romanowicza, i nie kazić się sojuszem z międzynarodówką rewolucyjną. Nie wszyscy tam podzielają zacieśnienie „N. Reformy“ p. Nowaka i kilku adwokatów wyczekujących na mandaty, którzy w połączeniu z żydami i socjalistami widzą swoje zbawienie.

Umiarkowana frakcja pragnęłaby wycofać się z kombinacji, w których honor „postępowych demokratów“ może tylko ucierpieć, i chę-

tnieby zrzuciła jarzmo socjalistyczno-żydowskie. Stąd to wypłynęły pogłoski o jakichś układach pomiędzy prezydentem drem Leo a liberałami, które niesłychanie zaniepokoiły „Na przód“.

To też dzienniczek socjalistyczny wystąpił z taką apostrofą:

„Prezydent miasta i jego adjutanci wyborczy pp. Federowicz i Staniszewski szukają podobno za wszelką cenę zbliżenia się do pp. Bandrowskiego i Petelena, którzy po śmierci śp. Rottera objęli wodze demokracji krakowskiej.

Zwolennicy tego sojuszu wskazują na to, że prezydent Leo, opuszczony przez odłam swojej partii, szuka pomocy u demokratów, a ponieważ chce zdobyć dla swoich kandydatów mandaty, więc za głosy demokratyczne płaci poparciem demokratów przeciw socjalistom.

Sojusz ten, gdyby przyszedł do skutku, oznaczałby zupełny upadek polskiej demokracji w całym kraju (!) bo nie ulega wątpliwości, że żywiły lepsze i energiczniejsze inteligencji na prowincji, nie miałyby żadnego oparcia w centrum demokratycznym krakowskim.

Dalej oznaczałby sojusz demokratów ze stańczykowsko-kahałną partią odtrącenie wszystkich niezależnych wyborców żydowskich i wzięcie góry żywiół klerykałno-antysemickich.

Ale zwolennicy sojuszu wskazują na to, że prezydent Leo dopuściłby w nagrodę samobójczego kroku demokratów do udziału w rządach Rady miejskiej; jeden z demokratów zostałby wiceprezydentem..

Roi się już w mieście od kombinacji wyborczych na tle mającego się zawiązać przymierza, które ma wypchnąć jednego z demokratycznych wodzów na Wesolą, aby przy pomocy stańczyków utracić kandydaturę tow. Daszyńskiego. Na Kazimierzu zaś ma się narzucić żydom p. Sarego. W ten sposób stańczycy chcą uratować dla siebie Kraków.

Jeżeliby te pogłoski miały się sprawdzić, staliśmy przed zniszczeniem pracy całego życia wielu wybitnych demokratów. Trady-

cy Romanowicza i Rottera miałyby być rzucone w ką, świeżo wykonywany, kapiący od postępowości program demokratyczny skurczyłby się do rozmiaru „postępu“ kahałnego, a inteligencja mieszczańska poszłaby pod komendę stańczykowską.

Ale za to właściciel „Nowej Reformy“ p. Doboszyński, skompromitowany srodze swoimi procesami w Wiedniu i Rzeszowie, zostałby postawiony gdzieś zdala od Krakowa przez „Radę narodową“ na kandydata!... Tak mówi w mieście.

Smutek i trwoga przebijają się wyraźnie w refleksjach „Naprzodu“, które wywołały następującą odpowiedź „N. Reformy“:

„Ze sfer Rady naczelnej polskiego stronnictwa demokratycznego prozenni jesteście, o zamieszczenie następującej informacji:

W artykule p. t.: „Pogłoski“ uznał krakowski organ socjalno-demokratyczny za stosowne podać do publicznej wiadomości, nie stwierdzone przez siebie pogłoski, jakoby polskie stronnictwo demokratyczne przy obecnych wyborach do parlamentu „czyniło tajne przygotowania do zawarcia sojuszu z krakowską partią konserwatywno-kahałną“, lub, jakoby, w myśl dalszych wywodów tego organu, nawet warunki tego „sojuszu“ akceptowało. Otóż zapewniamy, że „pogłoski“ te są nieprawdziwe. Zarówno zjazd mężów zaufania polskiego stronnictwa demokratycznego, jak Rada naczelna i komitet wyborczy tegoż stronnictwa, powzięły uchwałę, aby wybory do parlamentu przeprowadzone samodzielnie i aby w tym duchu akcyę wyborczą rozwinęto. Rada naczelna polskiego stronnictwa demokratycznego ogłosi w dniach najbliższych kandydatury poselskie na miasto Kraków.“

Wolelibyśmy więcej jasności w tem „wyjaśnieniu“, które pozostawia wolne pole do szeregu domysłów.. W każdym razie, opierając się na naszych informacjach, przypuszczamy że obawy „Naprzodu“ nie są płonne, i że na widowni politycznej naszego miasta pojawią się niebawem zupełnie nowe kombinacje..

Ale o tem pomówimy kiedyindziej.

Bracia Karamazow.

(Ciąg dalszy.)

Jutro powiem ci coś, tylko się wpięrow namięle.

— Jakże się ojciec czuje?

— Jutro wstanę i nic mi nie będzie, czuje się zupełnie dobrze.

Wyszedłszy na podworec Alosza zobaczył brata siedzącego na kamiennej ławce pod murem. Iwan zapisywał coś ółwkim w swoim notatniku. Alosza powiedział mu że ojciec czuje się lepiej i że pozwolił mu spędzić noc w klasztorze.

— Alosza drogi, rzekł Iwan z niezwykłą serdecznością, tak bym chciał jutro z tobą pomówić, przyjdiesz?

— Jutro muszę być u pani Chachłakow i u Katarzyny Iwanówny, o ile jej dziś nie zastanę.

— Ty idziesz teraz do Katarzyny, aby się jej od Dymitra pokłonić.

Alosza zdziwił się.

— Domyśliłem się wszystkiego z jego gadania, rzekł Iwan, Dymitr widocznie polecił ci pójść do Katarzyny i powiedzieć jej że.. że.. chce z nią zerwać.

— Bracie, jak się to wszystko skończy, między ojcem a Dymitrem?

— Trudno to przewidzieć. Może na niczem. Ta kobieta to zwierze. W każdym razie starego należy nie wypuszczać z domu, Dymitra zaś nie wpuszczać.

— Bracie, rzekł Alosza, pozwól zadać sobie jeszcze jedno pytanie. Czy w ogóle człowiek ma prawo wydawać o drugich sąd czy wari są oni czy nie wari żyć.

— Pocóż tu mieszać kwestje wartości, tego rodzaju zagadnienia rozstrzygają się zwykle w sercach ludzkich, na zupełnie innych podstawach. Co się zaś dotyczy prawa, któż niema prawa pragnąć,

— Jakto! nawet śmierci drugiego człowieka?

— A choćby! POCO kłamać samemu sobie.

Mówisz to wszystko z powodu moich słów o porażających się gadach. Pozwól więc teraz, abym ja z kolei zadał ci jedno pytanie. Czy uważasz mnie za zdolnego podobnie jak Dymitr, do przelania krwi szalonego starca który jest naszym ojcem?

— Iwanie co ty mówisz? Ja i Dymitra o nic podobnego nie posądzam.

— Dziękuję ci i za to, uśmiechnął się Iwan. Otóż wiedz że bronie go będę zawsze, co się zaś tyczy pragnień moich, zostawiam im i nadal zupełną swobodę. Do widzenia więc do jutra, a proszę cię tylko nie patrz na mnie jak na złozyńcę.

Bracia uścisknęli sobie dłonie tak serdecznie, jak jeszcze nigdy dotąd. Alosza uczuł że Iwan zrobił pierwszy krok do zbliżenia, i że musi mieć do tego jakieś własne powody.

Rywalki

Alosza wyszedł z domu ojca, w stanie niezwykłego rozstroju. Czuł że umysł jego jest w tej chwili rozbity i jakby rozdrobniony, czuł również że nie chciałby za żadną cenę poddać się skupieniu owych rozproszonych myśli, dla wydobycia idei przewodniej z dopiero co w przeżytych wrażeniach i tyłu męczących przeciwieństw. Nad wszystkim górowała obawa czem skończy się wreszcie spór o tę straszłą kobietę, pomiędzy ojcem jego i Dymitrem. Po raz pierwszy był świadkiem starcia się z sobą tych dwóch, i doszedł do wniosku, że bardziej nieszczęśliwym, a nawet najniezszczęśliwym jest przedewszystkiem brat Dymitr, nad którym unosić się zdawało nieprzeblagane fatum. Dziś również wyszły na jaw inne okoliczności dawniej nieznanne Aloszy, a które wydały mu się niejasne i zagadkowe. Brat Iwan którego przyjaźni tak gorąco pragnął, zrobił dziś ku niemu jakby pierwszy krok, a jednak Alosza czuł, że postęp ten brata wzbudził w nim przedewszystkiem obawę. Naodwrot Katarzyna Iwanówna, której przed chwilą jeszcze lękał się tak mocno,

wydała mu się naraz jedyną ucieczką, mimo że poselstwo do niej stało się jeszcze trudniejszym wobec niemożności zwrócenia jej owych trzech tysięcy. Była już siódma godzina wieczorem gdy Alosza zbliżał się do mieszkania Katarzyny, która zajmowała jeden z najparadniejszych domów, położony na głównej ulicy miasta. Alosza wiedział że mieszka ona pod opieką dwóch ciotek, które, jak opowiadano ulegały we wszystkim woli swojej pupilki, i bawily przy niej chyba dla względów etykiety. Katarzyna zdawała sprawę ze swych czynności jedy nie owej bogatej jenerałowej, której miała być spadkobierczynią. Dama owa mieszkała stale w Moskwie, a Katarzyna obowiązana była pisywać do niej dwa razy tygodniowo, donosząc szczegółowo o wszystkim.

Gdy Alosza wszedł do przedpokoju, oznajmiając swoje przybycie do pośrednictwem służącej, która mu drzwi otwierała, usłyszał w przyległym salonie gwar kilku głosów kobiecych, następnie szelest spódniczek i odgłos szybkich kroków, jak gdyby kilka kobiet wybiegło nagle z pokoju. Zdziwiło go mocno że jego przybycie wywołać mogło takie zamieszanie. Wprowadzo no go jednak niezwłocznie do salonu. Był to obszerny pokój umeblowany bogato i wykwalifikowanie w stylu wielkomiejskim. Znajdowało się tam mnóstwo kanapek, sof, fotelików, mniejszych i większych stolików, a przy oknie akwarjum. — Alosza dostrzegł w półmroku na jednej z kanapek zastawioną tam widocznie przed chwilą jedwabną okrywkę, na stoliku stały niedopite filiżanki z czekoladą, biszkopty, ciastka, wino i cukierki. Alosza domyślił się że trafia na jakieś przyjęcie, zmarszczył się mocno niezadowolony. Ale w tej chwili szybkim i pewnym krokiem weszła do salonu Katarzyna, i z radośnym rozpozgodzonym uśmiechem podała obie ręce Aloszy. Jednocześnie służąca wniosła dwie zapalone świece i postawiła je na stole.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

MIODOSYTANIA Kazimierza Robackiego założona wr. 1841. Kraków, ul. Sławkowska 26 poleca

MIÓD STOŁOWY LEKKI, BUTELKA 50 CT.	MIÓD KASZTELAŃSKI BUT. 1 ZŁR. 50 CT.
MIÓD STOŁOWY MOCNY, BUTELKA 60 CT.	MIÓD BERNARDYŃSKI — BUTELKA 2 ZŁR.
MIÓD WYTRAWNY . . BUTELKA 70 CT.	MALINIAKI — WISNIAKI — I DERENIAKI.

Nowa napaść na Polaków.

W poszukiwaniu sprzymierzeńców przeciwko Polakom trafili Rusini przez żydów i Niemców, aż do... Szwecyi i użyli tam firmy na pół dzieciniałego Bjoernsona do rzucenia kalumni na polskie społeczeństwo. Staremu Bjoernsonowi, który stosunków naszych zupełnie nie zna, podsunięto znany pamflet Sembratowicza przepelniony najbezcenzuralniejszymi kłamstwami i skłonięno go do wydanja własnej opinii o... Polakach i Rusinach.

Artykuł Bjoernsona zamieszczony w żydowskim dzienniku „Zeit“ zawierał stek jaskrawych fałszów najnieprawdopodobniejszych kłamstwa tak, że sensację, jaką wywołał powszechnie można było przypisać tylko temu, że bezsensowne oszczerstwa na Polaków, rzucone przez taką firmę literacką, jak Bjoernson, stanowiły istne curiosum. Dla każdego kto zna choć pobieżnie stosunki polskie, musiało być jasnym że tak humorystyczne brednie mogły się wyłęgnać tylko w głowie dzieciniałego starca. Dość tu wspomnieć z tego steku nonsensowych kłamstw, że Bjoernson twierdził, iż car chciał udzielić narodom autonomję, i tylko Koło polskie temu się oparło! Bjoernson zajął się także w swym artykule stosunkami w Galicyi, dopuszczając się również niedorzecznych kłamstw i wywołując pod niebiosą hajdamaków ruskich.

Byłoby naturalnie rzeczą zbyteczną, zbijać tak oczywiste fałsze i objawy... zdziennienia starczego. Warto jednak przytoczyć odprawę, jaką dała śmiesznym bredniom Bjoernsona petersburska „Ruś“, zwracając przytem uwagę na inspiratorów tych oszczerstw antypolskich. Otóż dziennik rosyjski wymienia nazwisko p. Sembratowicza, dziennikarza wiedeńskiego, współpracownika „Zeit“ autora broszury przeciwpolskiej, obecnego cicerone Bjoernsona po Wiedniu i jego domniemanego inspiratora w sprawach polskich. Zresztą — dodaje „Ruś“ — może to być ó inny „ukraińiec wiedeński“. W każdym razie szczególne zainteresowanie się Bjoernsona Galicyą i niezwykle jego rozmówlanie się w ukraińcach, którym nawet przypisuje zaszczyt postawienia w Dumie kwestyi rolnej, wskazują najlepiej źródło inspiracyi. Ztąd też zrozumiałe są gromy, rzucane na naród polski.

„Bjoernson — pisze dalej dziennik petersburski — uganiający się z zacięciem pastora za „szatanem“, wcielonym w kształty narodu polskiego, stał się ofiarą najlekkomyślniejszej mistyfikacyi ze strony swych doradców, którym zbytnio zaufał, nie znając oczywiście ani języka polskiego, ani rosyjskiego i nie mogąc czerpać informacji u źródła. W liczbie zaś tych ostatnich nie można zamieścić i tej historii niemieckiej, po której przeczytaniu pastor wyniósł przeświadczenie, że szatan odegrał w życiu Polski tak ważną rolę i odgrywa ją dotychczas.

„Dane „faktyczne“ na których Bjoernson opiera swe wywody, okazują się bez wyjątku fałszywymi. Twierdzi on np. że Koło polskie jest przeciwne wszelkiej reformie rolnej. Tymczasem poseł Dmowski jeszcze w ubiegły poniedziałek nazwał brak ziemi w Królestwie Polskiem „raną“ i oświadczył, że „Królestwo pilnie potrzebuje reform rolnych i socyalnych“. Dalej Bjoernson mówi, że polacy w pierwszej Dumie oparli się „stanowczo“ nadaniu autonomii narodom Rosyi, ponieważ to przeszkodziłoby im w owdzięciu na nowo Ukrainą, Litwą i Białą Rusią.

Z tego też powodu Koło miało rzekomo wejść w porozumienie z rządem, biurokracyą i reakcyą a w Wybörgu zaprotestowało przeciw wystąpieniu „liberałów“. Zkąd wszystkie te nonsensy? Koło w tych dniach właśnie wystawiło szereg mówców, którzy obstawali przy nadaniu samorządu Litwie i krajowi zachodniemu. O polskich planach „od morza do morza“ mówi u nas tylko według starego przyzwyczajenia ga zeta „Now wrem.“ a do Wybörgu delegaci polscy przyjechali po to, aby wyrazić sympatye swym kolegom rosyjskim, nie zaś zakładać protest: jeżeli zaś nie wzięli udziału w odezwie, to wyjaśnili w tym względzie przyczynę. Wzmianka o jakichkolwiek telegramach i deputacyach do monarchyi z prośbą o zmianę ordynacyi wyborczej jest najzupełniej kłamliwa.

„Jeszcze dziwniejsza jest wzmianka o jakimś przymierzu z rządem: „Przyjazny“ sto-

sunek rządu względem polaków najlepiej się wyraził w ostatniej mowie p. Kokowcowa.

„A co powiedzieć o tem, że umówioną ceną przymierza jest zwrócenie Polsce Ukrainy, Litwy, Białej Rusi?... A'bo rzekome oświadczenie posła Grabskiego, że polacy w ciągu dwóch miesięcy obowiązują się „wyróżnić“ wszystkich rewolucjonistów w Polsce, jeżeli rząd da autonomję Królestwu, po włączeniu do niej Litwy, Ukrainy i Białej Rusi?... Zkąd ta perła pereł Bjoernsona?... Ale pan Grabski jest w Petersburgu, niech więc sam powie, kiedy robił takie wyurzenia, albo je przynajmniej we śnie prześnił...

„Oto tak pisze się — kończy „Ruś“ — ową historję polską tak przenikniętą duchem „satanicznym“, że jej nie może czytać pastor Bjoernson.“

Do tych uwag dziennika petersburskiego można tylko dodać, że we własnej ojczyźnie sędziwego i dzieciniałego pastora nie chcą również czytać (a tem mniej drukować) jego artykułów politycznych. Produkcję zatem miejscową zastępuje eksport oraz tematy egzotyczne, na których autor zna się najmniej. To też jeśli war to zajmować się ogłoszonymi w „Zeit“ bredniami Bjoernsona, to tylko w tym celu, aby podkreślić podstęp żydowsko-ruskich aliantów, wyzyskujących głośne nazwisko dzieciniałego starca dla swych nieczestnych celów.

Podjęcie nowych kroków z Węgrami.

Wiedeń, 10 kwietnia.

Już wczesnym rankiem tak ministerstwo węgierskie, jak pałac prezydium ministerstwa austriackiego były otoczone wczoraj olbrzymim zastępem dziennikarzy...

Z dniem wczorajszym bowiem rozpoczęto na nowo narady nad wynalezieniem nowego jakiegoś sposobu, któryby mógł doprowadzić do ostatecznego porozumienia się.

Narady rozpoczęły się, trwały blisko cały dzień... i wreszcie tak daleko postąpiły, że prezydenci ministrów postanowili opracować szczegółowo dotychczasowe konferencje, by na ich podstawie wynaleść możliwość wyjścia z tego błędnego koła...

Świat reporterski nurza się formalnie w powodzi plotek i bajek... Ministerstwo austriackie zagroziło dymisją... Weyerle ustępuje... Oba rządy złożyły swe portfele... Za kilka godzin, wieści przemieniają się jak w kalejdoskopie... Ugoda na najlepszej drodze, jutro, pojutrze napewno, zostanie już uroczystie podpisana...

Tymczasem w rzeczywistości faktem jest, że wiele jeszcze ukłynie tygodni, br. Beck odwiedzi jeszcze nieraz Budapeszt, tak jak dr. Weyerle Wiedeń, zanim dojdziemy do upragnionego końca...

Wszystko rozbija się o czas trwania ugody i o rozdział słowy...

Węgrzy żądają tego raczej z ambicji narodowej, niż dla jakichś celnych korzyści, owszem, rozdział słowy mógłby być nawet dla nich klęską ekonomiczną, gdyby Austria chciała użyć represalii...

Były poseł dr. Weisskischner w dzisiejszej swej mowie wyborczej na Wehringu zapowiedział iminiem partji chrześcijańsko-socyalnej, że gdy przyjdzie do odrębnych granic celnych, rolnik węgierski zostanie zniszczony. Zarazem producenci wina, którzy obecnie zarabiają w Austrii miliony, z powodu ceł będą musieli szukać innych zysków zbytu... Lecz, gdzie je znajdują?... A że stronnictwo mowcy będzie pilnowało aby ustawa celna była wykonwana z całą surowością, wystarczy zapewnienie burmistrza Luegera...

I rzeczywiście, w obecnych stosunkach, rozdział celny który manastąpić według życzeń rządu węgierskiego już w roku 1918, byłby klęską dla przemysłu węgierskiego!...

Dlaczego więc Węgrzy na to tak bardzo nastają?... Według powszechnego mniemania postu-

lat ten węgierski jest zwykłą, polityczną fintą... Po długich debatach, kłótniach i groźbach, minister Kossuth cofnie swój projekt, w zamian jednak za rzeczywiste, domosie korzyści na rzecz handlu węgierskiego, które eo ipso pociągną za sobą odpowiednie straty w handlu austriackim...

Dzisiejszy dzień obrad okryty jest ścisłą dyskrecją. Nawet „wszystkowiedząca“ „Zeit“ nie przynosi żadnych sensacyjnych nowości. Cała prasa wiedeńska jak i budapeszteńska nicuje tylko aż do znudzenia wczorajszą audycję ministra wojny i ministra honwedów...

Jakkolwiek audycja ta według źródeł urzędowych miała na celu tylko awans majory, mimo to, nie ulega wątpliwości, że głównym motywem była kwestja ugody...

Węgrzy wytoczyli już działa najcięższego kalibru: sprawę zaprowadzenia komendy w języku węgierskim... Jest to ich ostatnia broń lecz jak dotychczasowe doświadczenie uczy, broń ta nie zawiodła ich jeszcze ani razu...

Czy i obecnie odniesie zwycięstwo?... Spytałem się jednego z wybitnych urzędników, który przydzielony jest do konferencji ugodowych, jako siła fachowa:

Czy w danem razie, pod naciskiem sfer wojskowych, możliwym jest ustęstwo naszych ministrów?...

O tem i mowy nie ma, żaden minister nie ośmieliłby się wówczas pokazać w parlamencie. Przeciwnie, Weyerlemu otwarcie oświadczone, że Węgrzy raczej otrzymają ustęstwa na polu wojskowym...

Ależ to nie możliwe...

Zaręczam jednak, że to prawda... W ustęstwach natury gospodarczo-przemysłowej doszliśmy do ostatnich granic i ani kroku dalej nie postąpimy...

Zobaczmy to jutro... lub za parę tygodni, gdy znowu br. Beck uda się do Budapesztu...

Ruch przedwyborczy.

Stowarzyszenie gospodnio-szykarckie odbyło przedwczoraj pod przewodnictwem prezesa p. Augusta Miedziaka nadzwyczajne walne zgromadzenie w sprawie wyborczej. Zgromadzenie wybrało z pośród swego grona komitet wyborczy dla wszystkich pięciu okręgów — oraz uchwaliło na wniosek p. Wojciecha Woźniaka — popierać tylko tych kandydatów, którzy zobowiążą się wstąpić do Koła polskiego.

* * *

Urzednicy kolejowi w Żywcu zapowiedzieli na 10 bm. zgromadzenie kolejarzy w restauracji Schoji na Zabłociu w celu omówienia spraw specjalnie urzedników i służbę kolejową dotyczących i wysłuchania byłego urzednika kolejowego kandydata p. Stolaskiego. Wyraźnie zaproszono tylko kolejarzy i dlatego nie rozsyłano osobistych zaproszeń. To wyzyskali socyalisci, sprowadzili swego prowodyra tow. Feldmana z Krakowa towarzyszy z Bielska i różnego (wyznania nie kolejarzy, robotników z fabryk na Zabłociu i nimi zapełnili lokal. Wobec tego zgromadzenie nie miało już celu. To też nie poszli na nie ani urzednicy ani niższy personal kolejowy z wyjątkiem kilkunastu należących do socyalistów, aby nie spowodować kłótni a może i awantur. Tylko aby się nie zdawało, że niema nikt odwagi dysputować ze socyalistami, poszło na to zgromadzenie czterech starszych urzedników z p. Stolaskim. Po przemowie Stolaskiego zachęcającej do wspólnej zgodnej pracy dla dobra całej ludności, zabrał głos tow. Feldman i oświadczył, że socyalisci zgody nie chcą ani do zgody nie dopuszczają, bo ich celem i warunkiem ich istnienia jest walka klas, gdyż robotnik powinien nienawidzić swojego pracodawcy jako wyzyskiwacza. Na przemowę nadież. Marciszewskiego, że przeciw między socyalistami są Polacy i katolicy, zatem powinien ich jednoczyć z nami sztandar Orła białego i Matki Boskiej, odpowiedział Feldman, że socyalisci są partją międzynarodową, dlatego, też socyalistom obojętna jest narodowość i religia, więc nie uznają innego sztandaru jak tylko czerwony sztandar. Feldman twierdził dalej, że socyalisci sami

JÓZEF MASSAR

W KRAKOWIE

ul. Floryańska I. 15,

poleca na obecny sezon Nowości dla Pań na suknie: w welnie, jedwabiu, batystach, zefirach i t. d., jakoteż ogromny

Wybór Nowości w konfekcyi dziecięcej.

Towar doborowy. — Ceny umiarkowane.

wszystko dla robotników wywalczyli, bo Koło polskie było zawsze przeciwne wszelkim ustawom na korzyść robotników, dalej, że Centrum ludowe jest przeciwne ubezpieczeniu na starość i od wypadków. Na to dostał odprawę od Stołaskiego, że gdyby Koło polskie było przeciwne ustawom korzystnym dla robotników, toby te ustawy nie były przyszły do skutku, bo przecież socjaliści stanowią znikomą mniejszość i nie byli w stanie nic przeprowadzić, a właśnie wskutek poparcia Koła polskiego znalazła się większość w parlamencie na korzyść robotników. Zaś sprawa ubezpieczenia na starość i od wypadków objęta jest programem Centrum ludowego.

Wpadało w oczy, że przewodnik Feldman dopuścił do słowa żadnego robotnika, tylko sam za nich ciągle przemawiał. Na ostatku wezwał zgromadzonych socjalistów, aby przyrzekli, że będą głosować na Pakkana, co naturalnie uchwalono. W Zgromadzeniu przewodniczył robotnik Skamrat a odbyło się wyjątkowo spokojnie dzięki takto wi wspomnianych wyżej urzędników kolejowych.

* * *

W dniu 6 bm. odbył się w Lubaczowie a 7 w Narolu wiec ludowy pod gołem niebem zwołany przez stronnictwo ludowe, którego głośnym tutaj przedstawicielem i propagatorem jest Jampolski.

W Lubaczowie zgromadziło się około 150 osób z różnych gmin powiatu w Narolu, że to było po niedzielnej nabożeństwie można było zaraz z chłopakami i gawiedzią przyjąć liczbę zgromadzonych po nad tysiąc pomiędzy nimi za ledwie kilkaset do wyboru uprawnionych. Ponieważ mimo obietnicy ani Stapiński ani Bojko nie przybył, głównym mowcą był tu i tam p. Dąbski, redaktor wydawanej przez p. Jampolskiego „Gazety ludowej“.

Powtarzał on te same co na poprzednich zgromadzeniach frazesy o ucisku ludu, przewadze panów i zadaniu stronnictwa ludowego, które powinno korzystać z powszechnych wyborów i swoich do Rady Państwa przeprowadzić kandydatów. Umiał grać na strunach ludzkiej słabości i namiętności, nie można mu zaprzeczyć wymowy, oraz słuszości co do niejednego zarzutu dotychczasowym politykom naszym, ale mowa jego nie była przedmiotową głównem jej zadaniem było wzbudzać u słuchaczy nienawiść do wszystkich którzy do partii ludowej nie należą, — jak gdyby ona jedna była nieomylną i ona to tylko lud zbawić miała.

Zabrał wreszcie głos p. Jampolski zgłaszając swą kandydaturę. Mówił o zniesieniu ceny soli, podatku domowego i agrarnego o zniesieniu podatku gruntowego dla posiadaczy mniej niż 5 morgów mających — zaprowadzenie podatku progresywnego dochodowego. Nauczycielom wspominał o 3 rangach, o upaństwowieniu, ale całe przemówienie jego wykazało, że mowcą nie jest i gdyby nie Dąbski trudno by mu się połączyć w sytuacji.

Ponieważ w zebraniach brał udział prawie sam ludowcy, więc całkiem naturalnie, że większość się za nim oświadczyła. Nauczycielstwo zachowało się biernie, nie chcąc z góry wiązać się w nadziei, iż znajdzie się kandydat więcej na posła odpowiadający.

Sytuacja w powiecie jest bardzo niepewna, kandydatów mnóstwo, każdy agituje na swoją rękę i ma własnych stronników lub naganiaczy, lud nie chce „ani księdza ani pana“ — co kilka gmin prawie myśli o kim innym i jeśli nie wyłoni się poważna jaka kandydatura gotowimy stracić oba mandaty na rzecz Rusinów, u których tylko dwa stronnictwa i dwie kandydatury kiedy u nas jest stronnictw cztery a kandydatów z dziesięciu.

* * *

SKAWINA. W dniu 19 b. m. 1907 zawiązał się w Skawinie komitet wyborczy z okręgu sądowego Skawińskiego który jednomyślnie uchwalił popierać na posłów z okręgu wyborczego Myślenica-Skawina-Kalwarja-Zator-Wadowice, tych kandydatów, którzy uznają solidarność Koła polskiego, do Koła tego bezwarunkowo i bez żadnych zastrzeżeń wstąpią i przez cały czas trwania mandatu w Kole tym pozostaną.

Zarazem zaprasza komitet wszystkich p.p. kandydatów którzy z tego okręgu kandydować zamierzają aby kandydaturę swoją zgłosili pisemnie najpóźniej do 20 kwietnia b. r. na ręce przewodniczącego komitetu p. Stanisława Mroczkowskiego w Skawinie, a następnie przybyć zechcieli na zgromadzenie przedwyborcze które odbędzie się w Skawinie dnia 21 kwietnia o godz. 4 po poł. w sali Sokoła celem wygłoszenia swych przekonań politycznych.

Kronika.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCJAN!

Kraków 12 kwietnia

— **Kalendarzyk kościelny.** Dziś w piątek Juliusza papieża i Zenona biskupa męczennika; w sobotę Hermenegilda męczennika i Idy panny.

— **Kalendarzyk astronomiczny.** Wschód słońca rozpoczął się o godzinie 4 minut 55, zachód przypada o godzinie 6 minut 26, długość dnia godzin 13 min. 31.

— **Omyłka druku.** W sprawozdaniu z zebrania przedwyborczego w Alwerni mylnie po dano nazwisko p. Bahra, który tak dzielną odprawę dał socjalistom.—Przekręcono go na Bobra.

— **Polska sztuka stosowana.** Walne zgromadzenie członków Tow. „Polska sztuka stosowana“ odbędzie się w niedzielę dnia 28 kwietnia r. b o godz. 5-jej popołudniu w gmachu Uniwersytetu Jagiełł. (Collegium novum, sala Kopernika Nr. 62). Porządek dzienny:

1) Sprawozdanie Wydziału i komisji Kontrolującej.

2) Wybory,

3) Wnioski i interpelacje.

W razie braku kompletu zgromadzenie odbędzie się tegoż dnia o godzinie 5 i pół po południu. Goście mają wstęp wolny i uprzejmie proszeni są o przybycie.

— **W Eleuterji** poprzedzi Dr. Daszyńska-Golińska odczytem pogadankę na temat „Stosunki kulturalne w Królestwie Polskiem“. Odczyt ten budzi powszechnie zainteresowanie. Początek punktualnie o godz. 7 wieczór. Aby umożliwić szerszym masom korzystanie z odczytu uchwalono wstępów nie pobierać.

— **Wydział Komitetu jubileuszu E. Orszkowej** uprasza wszystkich, którzy otrzymali arkusze adresowe o łaskawy ich zwrot wraz z listą wkładek najpóźniej do dnia 25 b. m. na ręce skarbniczki p. E. Czermakowej — Kraków — ul. Studencka l. 2. Komitet bowiem z końcem kwietnia zamyka rachunki i ogłasza ich wynik do publicznej wiadomości.

— **Orkiestra Kaima** rozpoczyna w dn. 15-go b. m. szereg koncertów symfonicznych w Austrii, koncertem w Wiedniu, po czym przybywa do Krakowa na dwie produkcje orkiestralne mające się odbyć w przyszły czwartek i piątek. Program krakowskich produkcji zmieniony o tyle, iż na koncercie drugim tury w miejsce zapowiedzianej Uwerdramatycznej Thuilliego, zostanie wykonany

„Korsarz“ Berlioza, zaś w miejsce symfonii Dworzaka odegrają znakomici goście „V-tą Symfonię“ Beethowena, Będzie to powtórzeniem w całości programu wiedeńskiego. Orkiestra Kaima składa się z 72 muzyków pierwszorzędnych, prawdziwych artystów w swoim zawodzie zgranych kilkuletnią pracą artystyczną w niedościgniony zespół. Dyrektor Jermy Schnevoigt, jest od lat kilku przodownikiem tej orkiestry i on to postawił ją na tej wyżynie artystycznej, na jakiej stała się utrzymuje.

Bilety na koncerty sprzedaje kancelarja Twa. Muzycznego w godzinach zwykłych.

— **Z krakowskiego klubu Szachistów.** Zarząd zawiadamia Szan. Człon. klubu że dnia 14 b. m. t. j. w niedzielę odbędzie się druga partja konsultacyjna. Blższe szczegóły w Klubie.

— **Akademickie lit.-art. Koło „Życie“** urządza w niedzielę dn. 14 kwietnia w sali Kopernika (Collegium novum II p.) III. **Poranek literacki**, na którym odczytają swoje utwory: Bogusław Adamowicz: Z księgi Omnima i ve. Michał Japoł: Pożegnanie. Wincenty Bizoowski: Z legend wschodu. Leon Schiller: Ostania baśń Szeherezady. Michał Natkaniec: Theatrum mundi (Wstęp.) Emil Breiter: Opowieść. Początek o godzinie 11-tej. Wstęp 50 hal. dla słuchaczy U. J. 30 hal.

— **Akademia Umiejętności w Krakowie.** Posiedzenie Wydziału filologicznego odbędzie się w poniedziałek, dnia 15 kwietnia 1907, o godzinie 6 wieczorem. Porządek dzienny.

1. Czł. W. Bruchnalski przedstawi własną pracę p. t. „Rozwój twórczości pisarskiej M. Reja“.

2. Dr. Zdzisław Jachimecki: Mikołaj Gomółka i jego stosunek do współczesnych kompozytorów psalmów przedstawi sekretarz.

3. Dr. Tadeusz Sinko: „De Gregorii Nazianzeni orationibus theologis“ przedstawi czł. K. Morawski.

Potem odbędzie się posiedzenie ściślejsze:

1. Sprawa konkursu Bieleckiego,

2. Sprawa ortografii etc.

Przedstawienie Operowe. Staraniem Szkoły operowej prof. Marsa, danem będzie w teatrze miejskim w poniedziałek 29 kwietnia przedstawi operowe, a mianowicie „Halka“ Moniuszki. Najzdolniejsi uczniowie tej szkoły wystąpią w partyach solowych. Halką będzie p. Antoniewska, świeżo zaangażowana do opery w Strasburgu, Zofią zaś p. Nizieniecka znana kolaraturową śpiewaczką, która zdobyła sobie uznanie na ostatnim koncercie urządzonym przez hr. Potocką. Jontka odśpiewa p. Kozłowski bohaterki tenor zaangażowany do opery w Opawie, gdzie przed tygodniem z ogromnym powodzeniem debiutował jako Lohengrin, śpiewnikiem będzie p. Zakrzewski zaangażowany również do Opawy, a Januszem p. Dukiewicz baryton. Dziembę odśpiewa dobrze zapisany a naszej publiczności p. Isakowicz, utalentowany basista.

Współdział w tym zespole przyjął również chór akademicki i orkiestra 13 pp. wraz z dzielnym swym dyrygentem S. N. Hockem. Chóry żeńskie składają się przeważnie z uczennic profesora Marsa.

Czysty dochód z tego przedstawienia przeznaczony jest na stypendya dla uczniów szkoły operowej.

Najtańszy

Skład Fortepianów W. BARABASZA

KRAKÓW, Rynek L. 39, I p. Lina A-B
(Dom W-go J. F. Fischera)

Magazynu Konfekcji damskiej

Franciszka Głowskiego

Rynek nr. 13 - I piętro nad składem lamp Dittmara.

Poleca na sezon wiosenny w najświeższych fasonach okrycia, żakiety, kostyummy, spodniczki do bluzek, bluzki angielskie wełniane i jedw.

CENY NAJNIŻSZE!

CENY NAJNIŻSZE!

Rada miasta.

Dalszy ciąg dyskusji generalnej rozpoczął wczoraj r. m. dr. Łepkowski oświadczając, że do przemówienia jest zniewolony przez ogromną liczbę obywateli a w szczególności przez właścicieli realności ze względu na opodatkowanie domowo-czynszowe. W sprawie tej odczytuje dr. Łepkowski list podpisany przez stokilkadziesiąt właścicieli realności, wzywających dr. Łepkowskiego aby stanął w obronie przeciw zamierzonemu ponownemu podwyższeniu podatku domowo-czynszowego. Mowca odpowiada tym mowcom którzy wstąpili z wywodami że pewne stronnictwo w Radzie uległo rozluźnieniu przez oderwanie się od jądra przyczem mowca zaznacza że w potrzebie oderwana część wróci do tego jądra i stanowić będzie twardy orzech do zgryzienia. W obronie obywateli mowca zaznacza, że obywatele się burzą iż magistrat ściągą podwyższony podatek na czyszczenie miasta przed uchwaleniem tego podatku. Zdaniem mowcy budżet powinien być jasny, zawierać jakiś program przynajmniej na pół roku. Toż samo sprawozdanie budżetowe powinno być jasne i prawdziwe przez odsłonięcie niedoborów. Dotykając sprawy czyszczenia miasta mowca zaznacza, że takiego brudu jeszcze nigdy w Krakowie nie było i ten stan dzisiejszy gorszy daleko od poprzedniego nie powinien być ani jednego dnia tolerowany. (potakiwanie między radnymi) Dalej mowca krytykuje niektóre działy budżetu a w szczególności elektrowni, gazowni, wodociągu miejskiego. Dalej mowca zwraca uwagę, że gmina za daleko idzie po drodze kulturalnej nie dbając w pierwszym rzędzie o dobrobyt mieszkańców. Przytem mowca zaznacza, że gdyby on u siebie zaprowadził taką kulturę to prokurator by go zamknął. W końcu mowca cytuje program budżetowy prezydenta dr. Lea z roku 1901 gdzie mowa jest o hasłach oszczędnościowych na których gdyby się oparto, nie doszłoby się do dzisiejszych rezultatów.

R. m. Bartoszewicz oświadcza, że cieszył się iż jego dziewictwo członka dzikości kończy się przez powstanie nowego stronnictwa przyczem mowca zaznacza, że stronnictwa zwykle krępały mowców, bo każde odrębne przemówienie było tylko grochem o ścianę. Widzę że się zanoszą na coś nowego, na dwusprzymierzenie w którym się zjednoczą nieprzejednani wrogowie. Dotykając sprawy inwestycji, nie można jej wstrzymać, a jeżeli jest brak funduszy, to jest na to rada, „powszechnie głosowanie“ (śmiej).
R. m. Daszyński śmieje się panowie wtedy rządy gminne będą inaczej wyglądały.

R. m. Bartoszewicz dziwi się, że kiedy państwo może być rządzone przez obywateli, którzy skończyli 24 lat, dlaczego by miasto nie mogło być tak samo rządzone? Mowca przychyliła się do podatku tramwajowego wskazuje na umiastowienia przedsiębiorstwa pogrzebowego za przykładem innych miast; przyczem mowca uważa za wskazane utworzenie jednej komisji t. j. dla obmyślenia dochodów.

R. m. Jordan widzi w krytyce obecnej bardzo dużo dobrej woli i słusznych zarzutów ale słyszał także i wiele niesłusznych. Mowca zgadza się na reformę wyborczą gminną i godzi się na reformę administracji gminnej.

R. m. Lándau omawia sprawę żydowskich dzieci w szkołach ludowych pod względem wyznaniowym; sprawę sprzedaży węgla na Kazimierzu oraz sprawę zakupna gruntów, na których mogą stanąć nowe domy. W końcu wyraża zaufanie do prezydenta miasta i wierzy, że zajmie się sprawami żydowskimi (lichwą i zdzierstwem). Posiedzenie zamknął prezydent o godz. 3 kwadrans na dziewiątą wieczorem. Dalsze posiedzenia budżetowe w poniedziałek i dni następne.

NIEUCZCIWE MALWERZACJE.

Krosno. O niezwyklej faktcie, charakteryzującym aż nadto dosadnie stosunki panujące na jarmarkach w galicyjskich miasteczkach donosi nam jeden z czytelników krośnieńskich.

Dnia 18 z. m. zjawił się na jarmarku w Krośnie w charakterze kupującego p. Jan Mycoń zastępca krakowskiej firmy wyrobów marsarskich Winc. Sataleckiego. Zamiałem p. M. było nabycie trzody dla wymienionej fabryki, o czym gdy dowiedział się niejaki p. Antoni Zwoliński, handlarz trzody z Sanoka, przy pomocy swych współników począł z p. Myconiem pertraktacje celem skłonienia go do powrotu za pewną kwotę tytułem odczepnego. Gdy to się nie udało, oznajmił p. Zwoliński, że pozwoli p. M. nabyć 20 sztuk świń nie tańszych jednak jak po 60 złr. za sztukę, żądając wzamian okupu 20 złr. Widząc, że szajka ta na jarmarku krośnieńskim rzeczywiście panuje wszechwładnie, p. M. z upokorzeniem po długim targu zgodził się na wręczenie im żądanej kwoty w zamian za zezwolenie nabycia 25 sztuk trzody. Kwotę 20 złr. wręczył też bezzwłocznie p. Zwolińskiemu. Okazało się jednak, że jarmarcza ta spółka nie zadawała się tym układem, niby to bowiem dla „obłania“ interesu nakłoniła p. M. do wstąpienia do pobliskiego szynku. Tu starali się zatrzymać go jak najdłużej, łomacząc mu, że im później wyjdzie na jarmark, tem taniej będzie mógł trzodę nabyć, gdyż wszyscy kupcy nie należący do spółki zostali spleceni za jarmark. W rzeczywistości jednak, o czym się p. M. później dopiero dowiedział — spółnicy szajki skupiali tymczasem trzodę tak, że gdy wreszcie z trudem wyrwał się z szynkowni, ajenci spółki grasowali już na dobre. Mimo to przystąpił p. M. do kupna; zaledwie jednak nabył pierwszą sztukę za 60 złr., przystąpiło doń dwóch ludzi i zastąpili mu drogę, a tymczasem niejaki Mendelowski, również członek spółki podkułił go. Na protest ze strony p. Myconia, zjawił się pełniący na jarmarku służbę kapral żandarmerji i zażądał od niego okazania legitymacji t. j. karty przemysłowej, co gdy się stało, zezwolił na czynienie przezeń zakupna czyniąc jednak uwagę, że „lepiej pan zrobisz nie kupując nic i idź pan z jarmarku abyś nie robił drożyzny. Wobec tego, nie pozostawiało p. M. nic innego, jak usunąć się z jarmarku i powrócić do Krakowa straciwszy kilkadziesiąt koron.

Podobne stosunki panują na jarmarkach wszystkich miasteczek naszego kraju. Szajki tego rodzaju powinny być stanowczo ścigane przez kompetentne władze, gdyż przynoszą one szkodę sprzedającym i kupującym, a przyczyniają się w pierwszym rzędzie do podnoszenia się cen żywności. Wszechwładna bowiem taka spółka, usunawszy konkurentów, nabywa od sprzedających, przeważnie włościan trzodę niemal za bezcen, aby ją potem sprzedać dwukrotnie drożej. Najbardziej dziwnem jest jednak w tym wypadku zachowanie się żandarma, który miasto wystąpić przeciw nadużyciom szajki, dopomagał im w oszukańczych operacjach. Może by więc władze żandarmeryjne zechciały pouczyć owego funkcjonariusza o zakresie jego czynności.

POLITYCZNA ZBRODNIA.

Z Czerniowiec donoszą: Zaszedł w okolicy następujący wypadek. Gdy włościanin Kolutyło w nocy udał się do miejscowości Willawcze, został napadnięty przez kilku ludzi, którzy mu oczy wykłóli, język wyrwali i zadawszy mu wiele jeszcze ran porzucili. Ów Kolutyło w swoim czasie otrzymał listy z pogrozkami za to, że jako świadek zeznawał obciążając w pewnym procesie przeciwko Rusinom.

Z sali sądowej.

Przed trybunałem przysięgłych w Krakowie odbyła się wczoraj rozprawa karna prze-

ciw p. Margłowi redaktorowi „Tygodnika jarosławskiego, o występki obrzydliwej, popelnionej na szkodę p. Wacława Kostorkiewicza przez umieszczenie w tymże tygodniku artykułu z zarzutami czynów niehonorowych. W sprawie tej zapadł werdykt uwalniający oskarżonego od winy i kary.

Ze stanowiska obrony, usprawiedliwiającej czyn p. Margła „dobrą wiarą“ oraz werdyktu, który, jak z przebiegu rozprawy wnioskować należy uniewinnił p. Margła dla braku podmiotowej istoty czynu, to jest złego zamiaru, nie można temu wynikowi rozprawy nie zarzucić. Ze stanowiska przedmiotowego zaznaczyć jednakże wypada, że rozprawa nie stwierdziła nic, coby w najmniejszym stopniu uwłaczało panu Kostorkiewiczowi; przeciwnie rozmowami bardzo poważnych świadków — między innymi p. adwokata Fischera stwierdzonym zostało, że zarzuty inkryminowane przez p. Margła panu Kostorkiewiczowi nie miały żadnej podstawy, i wynikały jedynie z osobistej niechęci oskarżonego.

Czyn osądzony przedstawia się — jako jeden więcej fakt powtarzających się ataków na cześć ludzką z powodu których głos publiczny — oraz opinia prawników podnoszą całkiem słusznie postulat, aby prasowe obrazy cześci poddać pod surowszą od dotychczasowej kwalifikację ustawową.

—ooOoo—

Ze świata.

Zydzi w Finlandji. Finlandja która otrzymała najwolniejszą i najwięcej demokratyczną konstytucję w Europie, nie zniósła jednakże ograniczeń, ciężących na żydactwo, którzy mieszkają tam w bardzo niewielkiej liczbie. Tylko dzieciom wysłużonych żołnierzy wolno stałe mieszkać w Finlandji, innym wzbroniony tam jest nawet pobyt czasowy. Przytem tylko miasta: Helsingfors, Wyborg i Abo są dostępne dla żydów, którym wolno się tam zajmować wyłącznie handlem starzyzną. Nadto żyd mieszkający w Finlandji, jest obowiązany co pół roku odnawiać paszport, pomimo że system paszportowy wogóle w Finlandji nie istnieje. W prawdzie od roku 1906 rozpoczął się w kraju tym ruch na rzecz równouprawnienia żydów: we wszystkich większych miastach urządzano zgromadzenia, na których uchwalano równouprawnienie żydów senat jednak pozostał niewzruszony i dotychczas nie okazał najmniejszej skłonności do zadosyćczynienia tym żądaniom.

Praca dzieci w Stanach Zjednoczonych. Biuro statystyczne w Stanach Zjednoczonych ogłosiło niedawno — jak donosi „Lancet“ — wyczerpujące sprawozdanie o pracy dzieci w państwach Unji. Według ostatniego obliczenia ludności liczba dzieci w wieku od 10 do 15 lat wynosiła 1,750,176. Przeważną część dzieci była zajęta przy rolnictwie, mianowicie pracowało na wsi 1,054,446. Inne znajdowały zarobek w służbie domowej, jako roznosiciele, stróże i t. p., liczba ich wynosiła 126,617, w tem 17,059 chłopców. W zakresie przemysłu pracują dzieci przeważnie w przedsiębiorstwach bawełny. Liczba zarobkujących dzieci z rodzin tubylczych jest znacznie mniejsza niż dzieci emigrantów. Z 23,657 dzieci pracujących w wieku 10 do 14 lat 75.9 procent pozostawało przy rodzicach, 14.3 procent przy matkach wdowach. Aczkolwiek ustawy Stanów Zjednoczonych kładą tamę pracy dziecięcej, to jednak one nie obowiązują już poza 14 rokiem życia, lub o ile praca odbywa się za zgodą rodziców, a nie powoduje przeciążenia dziecka.

WINA

Prawdziwe i naturalne od 40 centów za 1 litr i za 1 szaszłyk białe i czarne.
Koniak, Rum, Śliwkowica i Wódka polowa firma

Dr Nieć, Francipic i Papić
Kraków, Rynek główny 25 (Gmach Banku Galicyjskiego).

Zamówienia z prowincji
uskutecznią się natychmiastowo.
Cenniki gratis i franco.

Jak się chwyci przestępców? W Leeds stawali w tych dniach przed sądem dwaj żydzi rosyjscy, oskarżeni o zbrodnię rabunku z włamaniem. Okazało się przy tej sposobności, w jak pomysłowy sposób udało się jednemu policjantowi schwytać obu przestępców. Zakradli się oni w nocy, po rozbiciu zamków, do piwnicy pewnego handlu i zaczęli tam na dobre gospodarować wśród nagromadzonych zapasów. Zachowywali się jednak tak nieostrożnie, że hałas, powstały skutkiem rozbijania i t. p., przedostawał się na ulicę. A przechodził właśnie tamtędy policjant. Usłyszawszy hałas, zajrzał ostrożnie przez okno do piwnicy i ujrzał nieproszonych gości. Pobiedz po pomoc wydało mu się ryzykownem, bo tymczasem złodzieje mogli umknąć. Wpadł więc po namyśle na bardzo dowcipny pomysł. Miał przy sobie mały zapas bawelny strzelniczej, użył więc jej na wypłoszenie złoczyńców. W jednej chwili zaimprovizowana na prędce „maszyna piekielna“ była gotowa, policjant zapalił knot i rzucił ją przez okno do piwnicy. Za chwilę nastąpił wybuch, a po nim rezultat na który policjant właśnie czekał. Oto przerażeni hukiem złoczyńcy, obawiając się widocznie nowego zamachu, zaczęli na cały głos wołać do niewidzialnego wroga: Nie rzucać już nic więcej do piwnicy! My sami wyjdziemy! I wyszli, — a policjant zrobił swoje.

WIZYTY MONARSZE.

Długo zapowiadana wizyta króla Edwarda w Hiszpanii stała się już faktem dokonany. Szczegóły wiadome są z telegramów; co zaś do opinii o charakterze zjazdu, to powszechnie przypisują mu poważne znaczenie polityczne. Wprawdzie kilka pism angielskich, a między innymi „Daily Graphic“, tłumaczą zjazd tylko familijnymi względami, pogląd ten jednakże, widocznie nieszczerzy, nie zdołał się utrzymać.

Prasa hiszpańska nadaje spotkaniu znaczenie wyraźnie polityczne. „Correspondencia d' Espana“ zamieszcza zwracający uwagę artykuł, w którym twierdzi, że wprawdzie nie zawarto angielsko-hiszpańskiego przymierza, lecz zawarto równoznaczną „entente cordiale“, która w Kartagenie uzyskała uroczystą ratyfikację.

„Imparcial“ twierdzi, że nowy kierunek polityki, wyprowadzający Hiszpanję z odosobnienia i porzucający dawną nienawiść względem Anglii, znajduje uznanie hiszpańskiej opinii publicznej. Obecne stanowisko Anglii jest cofnięciem prorocтва lorda Salisburego o narodach chyłących się do upadku. Wobec nie pewności sytuacji w sprawie marokańskiej po rozumieniu angielsko-francusko-hiszpańskie stanowią rękojmię pokoju.

Co do Marokka nie ma potrzeby koferować o niem więcej, ponieważ w Algeciras Francja, Anglja i Hiszpanja porozumiały się między sobą ostatecznie. Francja po zajęciu Udży przysłała tylko o przychylną opinię Anglii i Hiszpanji. Ostatnia zgodziła się tem chętniej, że zajęcie Udży tworzy precedens, z którego sama Hiszpanja może kiedyś skorzystać.

W sprawie rozbrojenia Hiszpanja jest w najzupełniejszej z poglądem angielskim zgodzie, Francja natomiast — nie; zresztą Anglja też nie poświęciłaby swego stanowiska „królowej mórz“ dla idei rozbrojenia. Hiszpanja być może wystąpi z projektem kompromisowym, zmierzającym do uzależnienia rozmiarów uzbrojeń od wielkości terytorjum oraz liczby ludności. Anglja jest przeciwna austrjacko-niemieckiej myśli przyznania w wojnie morskiej flocie handlowej prawa nietykalności podobnego, jak własności prywatnej w wojnie lądowej. Ku temu samemu skłania się Hiszpanja. Oba punkty mają być teraz omawiane, zdaniem „Correspondencia d' Espana.“

Urzędowa „Gazeta de Madrid“ ogłasza dekret, mianujący króla Edwarda honorowym generał-kapitanem armji hiszpańskiej na znak „szczerzej przyjaźni i serdecznego szacunku“.

Toast króla Alfonsa podczas obiadu galowego na pokładzie „Numancji“ był szczególnie serdeczny. Młody monarcha wspominał, iż odwiedziny w Londynie odegrały w jego życiu rozstrzygającą rolę oraz podkreślił, że przyjaźń hiszpańsko-angielska, popierana wszel-

kiemi siłami już przez królowę-matkę, stała się jeszcze ściślejszą skutkiem spowinowacenia. Bliskość tych stosunków przynosi pożytek obu stronom i przyczyni się do poparcia szlachetnego dzieła, które król Edward podjął: utrwalenia harmonijopokojowej pomiędzy wszystkimi państwami.

Edward VII odpowiedział w podobnym duchu. Życzył, aby związek, łączący oba domy i kraje, a wsparty nie tylko na tradycji historycznej, lecz także na wspólności interesów i prawdziwej sympatii, zacieśniał się coraz silniej. Po baciecie obaj monarchowie usunęli się w celu porozmawiania poufnie.

Telegramy.

ROKOWANIA.

WIEDEŃ. W kołach węgierskich uczestników rokowań ugodowych panuje uspołobienie optymistyczne. Dalszy ciąg obrad odbędzie się prawdopodobnie w Budapeszcie. Sądzą, że ostateczne załatwienie nastąpi dopiero z końcem kwietnia. Najwięcej trudności przedstawia linia cłowa.

PO BUNCIE W RUMUNII.

BUKARESZT. Dziennik „Adverul“ donosi na podstawie dotychczasowych wyników śledztwa z okazji rozruchów chłopskich, że koła inteligencji rumuńskiej nosiły się z zamiarem ogłoszenia republiki po śmierci króla Karola.

Strejki we Francji.

PARYŻ. Około 2000 pomocników piekarskich, między nimi wielu bezrobotnych, odbyło wczoraj zgromadzenie, na którym wszystkimi głosami przeciw jednemu uchwalono strejk jeneralny. Strejkujący wybrali dla każdego okręgu delegata, który ma polecenie czuwać nad tem, aby żaden pomocnik piekarski w nocy z czwartku na piątek nie pracował. W okolicy giełdy pracy ustawiono silny oddział policji i wojska. Także na prowincji zwłaszcza w Bordeaux i Toulonie panuje dotychczas zupełny spokój.

MIANOWANIA.

WIEDEŃ. Minister skarbu zamianował geometrów ewidencyjnych I. klasy: Hipolita Skibińskiego, Włodzimierza Barbaszewskiego i Edwarda Makana; starszymi geometrami ewidencyjnymi II. klasy w dziewiątej kl. rangi; zaś geometrów ewidencyjnych II klasy: Romualda Chrzanowskiego, Jana Mazura, Kazimierza Obertyńskiego, Abrahama Marguliesę i Kazimierza Pirgo geometrami ewidencyjnymi I. kl. w dziesiątej kl. rangi.

KWESTYA AGRARNA W DUMIE.

PETERSBURG. W toku dyskusji nad sprawą agrarną hr. Bobrinskij wygłosił poważną obronę własności ziemskiej. Mówca radził aby Duma w sprawie agrarnej poszła drogą wytkniętą przez „braci Polaków.“

ROZŁAM.

PETERSBURG. W stronnictwie trudników grozi rozłam. Lewe skrzydło skłania się ku socjalnym rewolucjonistom, ponieważ większość oświadczyła się przeciw wnioskowi głosowania przeciw całemu budżetowi.

Skandal w Dumie.

Petersburg 12 kwietnia.

Na wczorajszym posiedzeniu Dumy po otwarciu obrad zabrał pierwszy głos pos. Puryszkiewicz do porządku dziennego i wniosł, aby Duma uczciła pamięć zamordowanych przez rewolucjonistów agentów policyjnych i żandarmerji.

Prezydent Gołowin odebrał głos pos. Puryszkiewiczowi.

Pos. Puryszkiewicz mówi dalej, wołając głośno: Cała Duma powstała z miejsc, gdy Dr. Jolles został zamordowany, jest obowiązkiem Dumy i teraz to samo uczynić!

Prezydent nie pozwolił pos. Puryszkiewiczowi dalej mówić.

Pos. Puryszkiewicz opuszczając trybunę woła: To jest bezceństwo! Ta Duma nie jest rosyjską! Na to samo pozwolono Rodiczewowi, ponieważ jest to wasz człowiek, zaś mnie się tego zakazuje, ponieważ nie należę do was.

Prezydent Gołowin, który tylko z trudem mógł przywrócić spokój na sali, wniosł wykluczenie pos. Puryszkiewicza z odbywającego się posiedzenia.

Wniosek ten przyjęto wszystkimi głosami przeciw głosom kilku monarchistów.

Pos. Puryszkiewicz opuścił salę w towarzystwie posła Krupieńskiego, który wzywał innych posłów, aby poszli za jego przykładem, czego jednak nikt nie uczynił.

Prezydent Gołowin oświadczył, że pos. Puryszkiewicz byłby mógł wniosek swój przedłożyć, gdyby był o nim przed posiedzeniem zawiadomił prezydenta. W przeciwnym wypadku każdy poseł mógłby dowolnie zmieniać porządek dzienny.

Na tem zakończył się epizod z wnioskiem posła Puryszkiewicza.

W dalszym ciągu dyskusji nad kwestją agrarną w Dumie, także i wczoraj żądali mowy lewicy przymusowego wywłaszczenia ziemi.

Pos. Szingariow (kadet) polemizował z mowcami prawicy i kilkoma mowcami lewicy. W mowach członków prawicy brak wszelkiego poważnego tonu, zaś mowy lewicy mają charakter utopijny. Pos. Szingariow zakończył mowę zapewnieniem, że projekta partji kadetów mają przyszłość, jako projekta praktyczne.

Pos. Karaulow (kozak) apelował do Dumy aby pracowała pokojowo, a nie uciekała się do gwałtów, które nigdy nie mogą być produktywnymi.

Prezydent Gołowin zawiadomił, że 33 posłów wniosło protest przeciw wykluczeniu pos. Puryszkiewicza, oraz szereg komentarzy do stanowiska zajętego przez prezydenta w tej sprawie. Prezydent oświadczył dalej, że protestu tego nie będzie, ponieważ żaden poseł nie ma prawa czynić uwagi prezydentowi. Protest będzie załączonym do protokołu dzisiejszego posiedzenia, aby wszyscy mogli osądzić po czyjej stronie jest słusność.

To oświadczenie Gołowina przyjętem zostało burzą oklasków na ławach lewicy i centrum. Na tem o godzinie 6 posiedzenie zamknięto.

NADESLANE.

Podziękowanie.

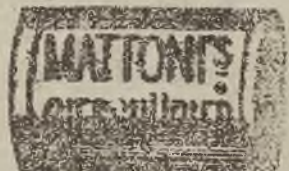
Nie mogąc każdemu osobiście podziękować za objawy współczucia, okazanego nam z powodu śmierci śp. Karola Kneska na tej drodze składamy „Bóg zapłać“.

Rodzina Knęsek.

417 1

WYPALONY ZNAK NA KORZU.

dla ochrony przeciw fałszerstwom

MATTONI'S
Giesshubler
Sauerbrunn

Drukarnia „Głosu Narodu“

Róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej

wykonuje

wszelkie prace drukarskie

po cenach bezkonkurencyjnych.

MACZCE GURGULA

owego! Nie jest droższa!

należy się pierwszeństwo przed innymi podobnymi przetworami do nas z Prus i innych krajów sprowadzanymi, albowiem jak to analizy wykazują zawiera składniki korzystniejsze do odżywiania dzieci, jak przetwory zagraniczne. — Jest wyrobu krajowego! Nie jest droższa! Do nabycia w aptekach, Przypis utycia do każdej paczki dołączony.

C. k. austriackie koleje państwowe.

Wyciąg z Rozkładu Jazdy

ważnego od 1 maja 1906 roku.

Odjazd z Krakowa i z Podgórza: Przyjazd do Krakowa i do Podgórza:

8.00 rano pociąg osobowy Nr. 81 z Krakowa
8.47 rano pociąg osobowy Nr. 1032 z Podgórza-Płaszowa.
8.53 rano pociąg osobowy Nr. 1033 z Podgórza przyst.
do Oświęcimia przez Podgórza, Płaszów, Skawina; po-

4.30 rano poc. osob. Nr. 19 do Podgórza-Płaszowa.
4.42 rano poc. osob. Nr. 12 do Krakowa
z Podwoleczysk i Ickan; połączenia w Rzeszowie od Ja-
sla, w Tarnowie od Jasła i od Orłowa;

Mydło z mleka liliowego
ze znakiem konikā

firmy Bergmann & Co. Dresden u. Tetschen a/E.
jest i zostaje wedle codziennych wpływających uznania najszybciej-
sze z wszystkich mydeł leczniczych przeciw pęgam, tudzież dla
uzyskania i zachowania delikatnej, miękkiej skóry i różowej cery.

Rządowo uprawniona
Fabryka wód mineralnych sztucznych i specjalnych leczniczych

R. RZĄCA I CHMURSKI
w Krakowie, ulica św. Gertrudy, L. 4.
Wydanie pod kontrolą Komisji Przemysłowej Tow. Lekarskiego
krak., polecone przez toż Towarzystwo 3200
WODY MINERALNE SZTUCZNE
odpowiadające składem chemicznym wodom:

FORTUNA u. „Oest.-ung. Capitalist“
WIEN, I., Mülkerbastei 10
Istnieje od 1867

Fachowe pismo finansowe i autentycznych losowań
Niezbędne dla każdego kapitalisty, składającego pieniądze, posia-
dacza losów. — Ważny organ informujący spekulantów i interesan-
tów giełdowych
Prenumer. całoroczna K. 4.40 wraz z rocznikiem
Numer okazowy gratis

Obrazy olejne i rodzajowe

po cenach bardzo niskich. — E. LEICHT, Kraków ulica Piłarska,
przy bramie Floryańskiej, poleca wielki wybór ram własnego wy-
robu. — Najstarsza firma w tym zawodzie założona w 1866.

OSTRZEGAM!

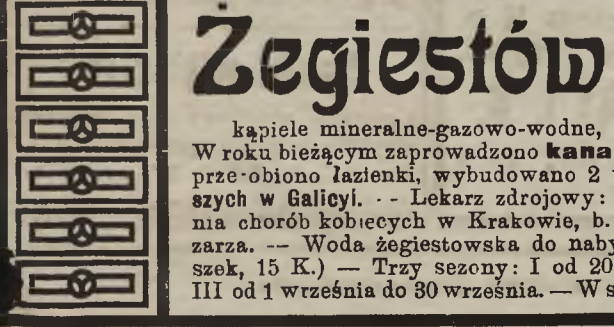
każdego ktokol-
wiekby potrze-
bował zarzutki
i ubrania, ażeby
się nie dawał uwię-
żyć na oko e'eg. wy-
glądającym na
wystawach ma-
gazyń. wiedeń-
skich ubranium
got., które ani
krojem ani odro-
bieniem nie mo-
gą się równać z
wykończonemi
ubraniami z mo-
jej pracowni; w
cenie różn. niem.
A zatem
kaskawi Panowie!
zamaw. zarzutki
i ubrania u Zy-
gmunta Chilli, kra-
wca w Krakowie
ul. Wielopole 1.3
obok gł. poczty.
Wypożyczają się fraki i angiezy. —
Wszelkie zamów. na prow. skutecznie
nią się możliwie jak najprędzej.

Cegielnia parowa

Eleonory ks. Lubomirskiej
w Szczucinie, — sprzedaje:
dachówkę ciągnioną i tłoczoną, wykonaną wedle najlepszych i najnowszych wzorów, jakoteż gąsiorów, rurki drenowe wszelkich rozmiarów i cegły maszynową, wszystko z najlepszego i dobrego materiału, po umiarkowanych cenach. Dla większych odbiorców udziela fabryka odpowiednich opustów. Zgłoszenia przyjmuje i cenniki na żądanie wysyła Zarząd dóbr Szczucinie.

Wystarczy raz uczynić próbę,
aby przekonał się o znakomitym
gatunku w'anego wyrobu
PŁOCIENI WEB
na koszule.
prześcieradła bez szwu, ręczników,
obrósov, chustek, dym itd.
Kto raz spróbował, ten został sta-
łym moim odbiorcą.
Polecam również bardzo tanio
znakomite materje na ubrania
dziecinne i męskie bawełniane
i półwełniane.
Cenniki i próbki wysyłam darmo
i opłatnie.
Upraszam adresować tylko:
MIECZYSLAW GONET
w Korczynie. Op. loco. [185]

CUDOWNYM
jest skutek, jaki osią-
gają kobiety przez uży-
wanie Aptekarza Balassy angi-
skiego mydła ogórkowego. — Usu-
wa z twarzy po kilku dniach piegę,
wyrzuty inne chorobyskórne, wy-
glądają zmarszczki, używa obficie,
nie szkodząc wcale skórze białej
świeżej i pięknej cery. — Jestto
środek odznaczony na wystawie
paryskiej i wiedeńskiej który tak
u nas, jak w Anglii wszystkie
inne środki piękności usunął szy-
bko na drugi plan. Cena flaszki
kor. 2 do tego prawdziwe angie-
mydło ogórk. K. 1 i puder K. 1.2
Crème ogórk. K. 2. Główny skła-
d i wysyłka: Kornel Balassa, Buda-
peszt, Andrassy-Strasse 47. D
nabyć w Krakowie u Reim.
i Sp. i w każdej apt. i drog., we
Lwowie Szymon Hay nad. apt.,
H. Rubel przedem Z. Rucker,
w Przemysłu apt. M. Schwarza
i A. Goldberga.

Zegiestów Najsilniejsza szczyba żelazista:

W Galicyi nad Popradem. Kolej, poczta i telegraf w miejscu
kąpiele mineralne-gazowo-wodne, borowinowe, hydropatyczne i rzeczne w Popradzie.
W roku bieżącym zaprowadzono kanalizację, wodociągi i oświetlenie elektryczne,
prze-obiono łazienki, wybudowano 2 wille o 125 pokojach. — Okolice należy do najwspaniał-
szych w Galicyi. — Lekarz zdrojowy: Dr. Tymoteusz Piotrowski, kierownik Zakładu dla lecze-
nia chorób kobiecych w Krakowie, b. asystent kliniki akuszerji, b. sekund. szpitala św. Ła-
szarza. — Woda zegiestowska do nabycia we większych składach, oraz w Zakładzie (40 fla-
szek, 15 K.) — Trzy sezony: I od 20 maja do 30 czerwca; II od 30 czerwca do 1 września;
III od 1 września do 30 września. — W sez. I i III przy cenach kąpiele, oraz mieszkań 30% opustu.

Sirolina

podnosi apetyt i sprawia, że przybywa ciała, usywa kaszel, wydzielnia, sprawia, że poty mocno snikają.

Bywa
w chorobach płucnych, nieżytach, silnym kaszlu, zółtach, influenzy

przez licznych profesorów i lekarzy co dzień zapisywana.

Ponieważ są liście naśladownictwa, przeto prosimy żądać zawsze w oryginalnym opakowaniu „Roche”.

„Roche”

Dostać można na zarządzenie lekarza w aptekach po 4 K. za fiaskę.

F. Hoffmann-La Roche & Co.
Bazylen (Szwajcarya).

Dyrekcya Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń kapitałów i dochodów

Praha — w Pradze

ma zaszczyt podać niniejszym do publicznej wiadomości iż powierzyła

Generalną Reprezentację tegoż Towarzystwa na Galicyę i Bukowinę

p. Zygmuntowi Korzeniowskiemu

w Krakowie-

Tymczasowe biuro Generalnej Reprezentacji mieści się w Krakowie 13 ul. Smoleńska. 416 1

Posady buchaltera korespondenta

kierownika zakładu przemysł. lub t. p. poszukuje młody mężczyzna, obznajmiony z prowadzeniem ksiąg handl. i czynnościami biurowymi, biegły w korespondencji polsko-nieckiej. Odpowiednie studya. Egzamin z rachunkowości, — długoletnia praktyka. Zgłoszenia pod: G. S. 100, post. rest. Kraków, za okazaniem kwitu inseratowego.

ZARZĄD

Wapienników i Kamieniołomów Miejskich

pod kierownictwem Magistratu w Podgórzu sprzedaje po przystępnych cenach 206

WAPNO SKALISTE

odznaczone listem uznania na Wystawie budowlanej we Lwowie 1892 r., oraz wielkim medalem złotym na Wystawie przyrodniczo-lekarskiej w Krakowie 1900 roku. Wapno gazone i Wapno do uprawy roll. Również poleca ze swych skał zwanych „Krzemionkami” i „skała Twardowskiego” Kamień budowlany, brukowy i Szuter. Zamówienia przyjmuje Kasa miejska w Podgórzu, Telefon Nr. 161 i Zarząd wapienników w Podgórzu, Telefon Nr. 162.

Fabryka wyrobów wełnianych w Kętach

Założona w roku 1867, firmy **F. & E. Zajączek i Sankosz**

poleca **Sukna, Sieraczkę, najmodniejsze Kamgarny i Korty** wyrobu własnego, oraz oryginalne angielskie. — **Koce, Derki, Filce dywanowe, Flanelę wstępną i wszelkie podszewki.**

Składy: w **KRAKOWIE**, Rynek główny L. 44, A-B., we **LWOWIE**, ul. Jagiellońska L. 3, dla sprzedaży hurtownej i drobiazgowej.

Panienka

obznajomiona z prowadzeniem ksiąg handl. pisząca na maszynie, z kilkuletnią praktyką biurową i dobrymi świadectwami poszukuje posady biurowej. Zgłoszenia **W. P.** 50 post. rest. Kraków, za okazaniem kwitu inseratowego.

Meble

z powodu wyjazdu tanio do sprzedania. **ulica Długa 44 parter** na prawo. Oglądać można codziennie między godziną 11-tą a 5-tą po południu.

Utrzymanie zdrow. żołądka

spoczywa głównie w utrzymaniu, poprawieniu, regulowaniu oraz usuwaniu uciążliwego zatwardzenia stolca. W tym celu używać należy najwłaściwszego znanego środka, **Balsamu żołądkowego dra Rose**, który wszelkie następstwa nieregularności, zaziębień, zatwardzeń, jak n. p. palenie w piersiach, wzdęcia, nadmierne tworzenie się kwasów, kurcze, uśmierza i usuwa. Brodek ten sporządzony jest z wybranych najlepszych ziół leczniczych, wzmacniających apetyt, trawienie lekko rozwalniający, że do pielęgnacji właściwej żołądka z najlepszym skutkiem służyć może

Ostrzeżenie! Wszystkie części opakowania noszą prawie deponowaną markę ochronną. Skład główny: Apteka

B. FRAGNER'A c. k. Dostawca Dworu „pod Czarnym Oriem“ PRAGA Mała Strona 203, róg ulicy Neruda. 2054 1 15

WYSYŁKA CODZIENNIE.
Pocztą za nadesłaniem kor. 1:50 mała fiaska, kor. 2:80 duża fiaska, kor. 4:70 — 2 wielkie fl. kor. 8 — 4 wielkie fl., kor. 22 — 14 wielkich fl. do wszystkich stacyi monarchji austro-węgierskich franco. Składy w aptekach Austro-Węgier. W Krakowie w znacz. aptekach w cenie 1 wielka fl. 2 k., mała 1 k.

WAŻNE dla wyjeżdżających do Brazylii!

SŁOWNNIK PORTUGALSKO-POLSKI

opracowany pod redakcją **F. B. Zdanowskiego** wyszedł z druku.

Nabywać można u **F. B. Zdanowskiego** w drukarni **Władysława Teodorczyka** w Krakowie, ul. Złotowa 7 oraz we wszystkich księgarniach.

Cena egzemplarza w płóciennej oprawie 7 kor. „ „ „ w skórzanej „ 8 „

1 kor. = 3 rb. 20 kop. = 5 zł. 2 kor. = 6 rb. 40 kop. = 10 zł.

1/2 KILO PIERZA GĘSIEGO tylko 60 cent.

Rozsyłam zupełnie nowe, szare pierze, ręką darte, pół kilo tylko 60 cent., te same w lepszym gatunku tylko 70 cent. w pocztowych pakietach próbnych 5 kg. za pobraniem pocztowym. **M. Krassa**, handel pierzem w Pradze (Prag, Czechy) Wymiana dozwolona. Upraszam o dokładny adres.

Miód patoka kuracyjny i deserowy z własnej pasieki wys. opl. w 5 kg. puszkach za zalicz. 6 kor. ks. **W. Mikińska**, prob. Kupeczyńce, p. Denysów.

Biura Towarzyst. Kredytowego reko-dzielników i przemysłowców przeniesione zostały z dniem 11 b. m. do lokalu przy ul. św. Marka 1. 8. parter. 415 3

JEDYNA W KRAJU

FABRYKA PASÓW maszynowych Ignacego Wurma

Zw Krakowie ul. Kanonicza 1. 18.

Zakład artystyczno-kamieniarski

Józefa Kuleszy

naprzeciw omentarza w Krakowie posiada wielki wyb. got. pom. z piask., granitu i marmuru. Podejmuje się wyk. grobowców w miejscu i na prow. [205]

Znane z dobroci

Kawy angielskie surowe i codziennie świeże palone aparatami najnowszego systemu

poleca handel towarów kolonialnych pod firmą

Wojciech Olszowski w Krakowie

Mały Rynek róg ul. Szpitalnej.

Poszukuje się na wieś

KUCHARZA

samotnego w średnim wieku, wdowca lub starszego kawalera na stół nietylko ziołnego i wydoskonalonego w swoim zawodzie, ale najzupełniej trzeźwego, uczciwego, spokojnego człowieka, posiadającego dobre świadectwa z kilkunastu lat pobytu na jednym miejscu, — o skromnych wymaganiach.

Zgłoszenia, odpisy świadectw, których się nie zwraca i warunki przysyłać pod adresem.

Zarząd Dóbr Wzdów poczta Wzdów przez Zarzeczyn

Zgłoszenia nie uwzględnione do dziesięciu dni pozostaną bez odpowiedzi.

Posady kasyera

lub magazyniera poszukuje starszy mężczyzna. Na żądanie może złożyć kaucję. Wiadomość poste restante **Zator R. Z.**

Inteligentna wdowa

posiadająca kaucya w kwocie 2000 koron poszukuje zajęcia biurowego lub w handlu od 1 czerwca pod lit. „**J. K.**” Krościenko n. Dunajcem. [277]

Handel wiktuałów

i potrzeb wojskowych, z powodu wyjazdu tanio do sprzedania. Wiadomość: **ul. Szlak 57** w sklepie